

U. YAPIM ONARIM TADİLAT ÇALIŞMALARINDA ENFEKSİYON KONTROLÜ TALİMATI

written by Dr. Aydođan Lermi

YAPIM-ONARIM TADİLAT ÇALIŞMALARINDA ENFEKSİYON KONTROLÜ TALİMATI

1- AMAÇ:

Hastane içerisinde yapılan yapım, onarım, yıkım ve tadilat süresince oluşan toz, mantar, buhar ve koku gibi ortama ve havaya yayılan, özellikle Aspergillus türleri ve sayısında belirgin artışa neden olarak Aspergillozis riskinden ve diğer enfeksiyon etkenlerinden hastaları ve çalışanları korumak amacıyla gerekli önlemleri almak ve uygulamak için takip edilecek işlem basamaklarını belirlemektir.

2- KAPSAM:

İnşaat yapılan tüm birimleri kapsar.

3- SORUMLULAR:

Hastane müdürü, hemşirelik hizmetleri temsilcisi, enfeksiyon kontrol ekibi, temizlik işleri temsilcisi, inşaat işlerinden sorumlu personel.

4- UYGULAMA:

Hastanelerde her zaman yenileme ve düzeltme amacıyla inşaat ve onarım çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalar tozların ortaya çıkmasına, suyun kesintiye uğrayıp tekrar sisteme verilmesine, havalandırma ve su sistemlerine müdahale edilmesine yol açmaktadır. Bu çalışmalar başta hava yolu ile bulaşan mikroorganizmalar olmak üzere, enfeksiyöz etkenlerle hasta, ziyaretçi ve sağlık personelinin temasına yol açar. Hava yolu ile bulaşan mikroorganizmalar, genelde toprak kaynaklıdır. Özellikle hafriyat sırasında ortaya çıkan toprak ve toz içindeki bakteri veya mantarlar havalandırma ve su tesisatını kontamine ederek duyarlı kişilere ulaşmakta ve enfeksiyona neden olmaktadır. Literatürde havalandırma ile Aspergillus spp. başta olmak üzere mantarlar ve diğer bakterilerin bulaştığı ve su tesisatı ile de Legionella spp.'nin bulaştığı birçok çalışmada gösterilmiştir.

Enfeksiyon kontrol ekibi ve diğer sağlık çalışanları, hastane içinde ve dışında yapılan yapım ve onarım çalışmalarında alınması gereken önlemlerin planlanması aşamasında mutlaka rol almalıdır. Enfeksiyon kontrol ekibi, projenin büyüklüğü, yeri, nasıl ve ne zaman yürütüleceği, ne kadar süreceği, yıkım olacaksa bunun boyutu, su boruları ve havalandırmaya girişim olup olmayacağı, gibi risk oluşturabilecek konularda ayrıntılı bilgi sahibi olmalıdır.

4.1- İNŞAAT/YAPIM/ONARIM İŞLEMİNİN SINIFLARI:

A SINIFI:Gözlemsel ve invaziv olmayan aktivitelerdir:

- Gözlemsel amaçlı kiremit/çatı veya tavan kaplamasının kaldırılması (yaklaşık olarak 5- 2 m2'de

bir kiremit veya daha az, 30 dakikadan kısa süreli çalışmalar),

- Zımparalama yapılmadan boyama, duvar kaplama,
- Hasta odasında küçük su tesisat işleri (en fazla bir hasta odasında, 30 dakikadan kısa süreli

çalışmalar ve su kaçağı varsa bir litreden daha az miktardaki kaçaklar),

- Hiç toz oluşturmayan, duvarların delinmediği, yıkılmadığı, gözlemlemek dışında çatıya müdahale edilmeyen, yukarıda tanımlananlardan daha küçük diğer işlemler hiçbir gruba

B SINIFI: Küçük çaplı, minimal toz oluşturan kısa süreli işlemlerdir:

-Duvarların çatının/tavanın delindiği/kırıldığı, ancak toz kontrolünün sağlandığı küçük işlemler,

- Havalandırma tamirati,
- Telefon ve bilgisayar kablosu döşenmesi,
- Asma tavanın 5 m²'den daha geniş yüzeyinin kaldırılması ve kablo döşeme vs. işleminin yapılması,
- Duvarlarda küçük bölgelerin badanası veya duvar kağıdındaki tamirat için zımparalama,
- Hasta odasında su tesisatı işleri (2'den fazla hasta odası ve 30 dakikadan uzun süre su tesisatına yapılan girişimler, 1 lt'nin üzerinde su kaçağı varsa).

C SINIFI:

Orta-ciddi düzeyde toz oluşturan, yıkım gerektiren, binaya ait sabit bölümlerin (tezgah üstü, monte edilmiş dolap, lavabo gibi) yıkılmasını, kırılmasını, sökülmesini gerektiren, tek bir iş gününde tamamlanamayacak işlemlerdir:

- Duvarların badana/duvar kağıdı kaplama öncesi zımparalanması,
- Yer döşemelerinin kaldırılması,
- Kiremitlerin kaldırılması ve aktarılması, çatı tamirati,
- Yeni duvar örülmesi,
- Büyük oranda yerden kablo döşenmesi,
- Birden fazla hasta bakım odasında uzun süreli (her biri 60 dakikanın üzerinde), su tesisatına yapılan girişimler.

D SINIFI:

Büyük yıkım, inşaat ve yenileme projeleridir:

- Büyük çaplı yıkımla tüm elektrik veya bilgisayar kablolarının sökülüp, değiştirilmesi,
- Çok sayıda (3 günün üzerinde) iş gününde tamamlanabilecek yeni inşaatlar,
- Büyük yıkımlar, tüm tavanın kaldırılması ve yeni inşaat işleri,
- Birden fazla hasta bakım alanında uzun süreli su tesisatına yapılan girişimler ve su kesintisi varlığı.

4.2-ETKİLENEN BÖLGELERDEKİ HASTA GRUPLARI VE RİSK DÜZEYLERİ

İnşaat ve yıkım işleminden etkilenen gruplar kolaylaştırıcı faktörlerine göre risk gruplarına ayrılmıştır:

Grup 1 (Düşük risk): Ofis bölgeleri, kullanılmayan hasta servisleri, idari destek üniteleri, halka açık alanlar.

Grup 2 (Orta risk): İmmünoşüpresif hastası olmayan dahili servisler, endoskopi ekokardiyografi, radyoloji.

Grup 3 (Orta-yüksek risk): Acil servis,, laboratuvarlar ve kan bankası, cerrahi bölümler, eczane, kemoterapi hazırlama odası.

Grup 4 (Yüksek risk):İmmünoşüprese hasta bakılan tüm birimler, ameliyathaneler, onkoloji servisleri ve poliklinikleri, kemoterapi ünitesi, merkezi sterilizasyon ünitesi ve steril depolar.

4.3-İNŞAAT İŞLEMLERİ SIRASINDA VE SONRASINDA ALINMASI GEREKEN

ÖNLEMLER

İnşaat işlemine göre önlem düzeyinin belirlenmesi: Grup riskleri belirlendikten sonra yapılması gereken risk grubuna göre alınacak önlemlerin belirlenmesidir. Alınacak önlemler 4 düzeye ayrılmış olup, önlem düzeyinin belirlenmesini kolaylaştırır.

Risk Grubu	A Sınıfı	B Sınıfı	C Sınıfı	D Sınıfı
Grup 1	Düzyey I	Düzyey II	Düzyey II	Düzyey III/IV
Grup 2	Düzyey I	Düzyey II	Düzyey III	Düzyey IV
Grup 3	Düzyey I	Düzyey III	Düzyey III/IV	Düzyey IV
Grup 4	Düzyey II	Düzyey III/IV	Düzyey III/IV	Düzyey IV

DÜZEY I:

İnşaat sırasında alınacak önlemler:

- İşlemler minimal toz oluşturacak yöntemlerle yapılmalıdır.
- Asma tavan veya kiremitler en kısa sürede yerine konmalıdır.

İnşaat sonrasında alınacak önlemler:

- İşlem biter bitmez çalışma sahası

DÜZEY II:

Düzyey I'de alınan önlemlere ek olarak, inşaat sırasında alınacak önlemler:

- Havaya karışan tozların dağılımı önlenmelidir.
- Toz kontrolü için çalışılan bölge
- Kullanılmayan kapı ve pencereler bantlanarak kapatılmalıdır.
- Havalandırma girişleri kapatılmalı ve sızdırmaz bir biçimde bantlanmalıdır.

-Çalışılan bölgenin giriş ve çıkışına toz tutucu paspas konmalıdır.

- İnşaatı süren bölgenin ısıtma, soğutma ve havalandırma sistemi kapatılmalı veya diğer bölgelerden ayrılmalıdır.

İnşaat sonrasında alınacak önlemler:

- Çıkan moloz ve atıklar delinmez ve toz geçirmez torbalara konarak taşınmalıdır.

- Alan kullanıma açılmadan temizliği sağlanmalıdır.
- Isıtma, soğutma ve havalandırma sistemi eski haline

DÜZEY III:

DüzeY I ve II'de alınan önlemlere ek olarak, inşaat sırasında alınacak önlemler:

- İnşaatı süren bölgenin ısıtma, soğutma ve havalandırma sistemi diğer bölgelerden ayrılmalıdır.
- İşlem başlamadan önce çalışılacak bölge toz sızmasını önleyecek şekilde plastik bariyerlerle

örtülmeli ve örtü sabitlenmelidir

İnşaat sonrasında alınacak önlemler

- İşlem tamamen bitip enfeksiyon kontrol görevlilerince onaylanmadan bariyerler kaldırılmamalıdır.
- Bariyerler kaldırılırken etrafa toz ve atık yayılmamasına özen gösterilmelidir.
- Çıkan atık ve molozlar sağlam ve kapalı sızdırmaz taşıma kapları içinde atılmalıdır.
- Kapaklı olmayan atık kaplarının ağzı sıkıca kapatılarak bantlanmalıdır.
- Bölge detaylı bir şekilde
- Isıtma, soğutma ve havalandırma sistemi eski haline

DÜZEY IV:

DüzeY I ve II ve III'te alınan önlemlere ek olarak, inşaat sırasında alınacak önlemler:

-Çalışma alanında negatif basınçlı havalandırma ve HEPA filtrasyon sağlanmalıdır.

- Tüm delik, boru, kablo giriş yerleri sıkıca bantlanmalıdır.
- Çalışma bölgesine girişte bir ön oda yapılmalı, çalışanlar buradan çıkarken giysileri vakumlanmalı, içeride giydikleri giysileri bu bölgede değiştirerek dışarı çıkışları sağlanmalıdır.
- Çalışma bölgesine giren personelin tek kullanımlık ayakkabı ya da galoş giymesi ve çıkarken çıkartması sağlanmalıdır.

İnşaat sonrasında alınacak önlemler:

- İşlem tamamen bitip enfeksiyon kontrol görevlilerince onaylanmadan bariyerler kaldırılmamalıdır.
- Bariyerler kaldırılırken etrafa toz ve atık yayılmamasına özen gösterilmelidir.
- Atık ve molozlar sıkıca kapatılmış kaplarda atılmalıdır.
- Kapaklı olmayan atık kaplarının ağzı sıkıca kapatılarak bantlanmalıdır.
- Bölge detaylı bir şekilde
- Yer-yüzey dezenfektanı ile ıslak temizlik yapılmalıdır.
- Isıtma, soğutma ve havalandırma sistemi eski haline

İNŞAAT İŞLEMLERİ SIRASINDA ALINACAK ORTAK EK ÖNLEMLER:

- Hastane personeli ve inşaat çalışanlarına, inşaatlar sırasında alınacak önlemler konusunda eğitim
- Sağlık çalışanları inşaat işlemleri ile ilgili olumsuz ve tehlikeli gördükleri durumları bildirmeleri konusunda
- Tehlike ve uyarı yazıları hazırlanmalı; inşaat alanını belirleyen ve potansiyel tehlike varlığı konusunda uyarıcı işaretler konulmalıdır.

İnsan trafiğinin inşaat alanına girmeden geçeceği alternatif yollar işaretlenmelidir